

17.5.2016

1 (3)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Asia Lausuntopyyntö nimilain uudistuksen arviomuistiosta.
Dnro OM 24/41/2015

Lausunnon pyytäjä Oikeusministeriö

Lausunnon antaja
Pohjois-Suomen maistraatti
PL 78
90101 Oulu

Lausunto

Etunimi

Nimivelvoite entisen mukaisena on edelleen ajanmukainen. Lainmukaisuuden selvittäminen voi edelleen olla maistraatilla. Myöskin etunimien määrän rajoitus kolmeen on ihan hyvä raja. Etunimen hyväksyttävyyden rajausta aiheuttaa paljon lisätyötä. Lähtökohtaisesti olisi varmaan hyvä olla tiedossa perusasiat, jotka olisivat hyväksyttävissä. Jos nimi jo esiintyy väestötietojärjestelmässä (vaikka yksikin), olisi se lähtökohtaisesti hyväksyttävissä. Samoin jos nimi ei sisällä vierasperäisiä kirjaimia, olisi se hyväksyttävissä, vaikkei sitä vielä esiintyisikään. Edellytyksenä kuitenkin, että nimi ei olisi hyvän tavan vastainen tai lapsen edun vastainen. Tällöin huomioitaisiin myös mahdollinen kahdesta nimestä muodostuva yhdistelmä (myös sukunimeen), josta tulisi hyvän tavan vastainen. Etunimen sukupuolisidonnaisuus on traditio, johon ei liene tarvetta puuttua.

Lapsen sukunimen määräytyminen

Nykyinen käytäntö, jossa lapsi saa vanhempien yhteisen nimen on järkevää, samoin se, että kaikki täyssisarukset saavat saman nimen ja vasta 15 -vuotiaana itsemääräämisoikeuden saatuaan voisivat vaihtaa ko nimeä. Kaksoisnimen antaminen tilanteessa, jossa vanhemmilla on eri nimet, voi muodostua myöhemmässä vaiheessa ongelmaksi, jos ei ratkaista sitä, kumpi on "periytyvä" nimi. Tarkoitus ei ole varmaankaan, lapsen aikuistuesssa ja avioliiton solmiessaan samanlaisen kaksoisnimen omaavan kanssa, että heillä olisi

Käyntiosoite:
Isokatu 4
90100 Oulu

Postiosoite:
PL 78
90101 Oulu

Puhelin:
02955 39641

Telefax:
02955 39101

Sähköposti: kirjaamo.pohjois-suomi@maistraatti.fi

17.5.2016

2 (3)

neljäosainen sukunimi. Emme siis vastusta lapsille annettavaa kaksoisnimeä, mutta sen jälkeinen määrittely nimien käytöstä pitää ratkaista mahdollisimman selvästi.

Poikkeusperustetta kansalaisuutensa, perhesuhteidensa tai muun erityisen seikan perusteella yhteys vieraaseen valtioon voidaan pitää myös jatkossa hyväksyttävänä. Tällöin kansainvälisten nimien ongelmat kaksoisnimistä voidaan ratkaista eri lailla, hyväksyen heidän aiemman kotivaltionsa nimikäytäntö.

Lapsen sukunimen muuttaminen

Huoltoon sidottu nimiasiakäsittely on selvin ja jos lapselle on määrätty yksinhuolto ilman rajoitteita, niin silloin selvintä on, ettei muiden kanssa tarvitse neuvotella. Usein henkilöt ovat valmiiksi riittäviä muutoinkin ja asian käsittely aiheuttaisi lapsessa vaan lisää ahdistusta.

Itsemääräämisen ikäraajat ovat sopivat.

Sukunimen muuttaminen avioliiton tai avioliiton purkautumisen perusteella.

Kaksiossaisten sukunimien käyttö aviopuolisoilla tulee aiheuttamaan sekaannusta, jos sitä ei tarkemmin säädetä. Vapaavalintainen nimien "sekamelska" aiheuttaisi vain hämmennystä ja paljon virheitä. Poikkeuksena on kuitenkin sallittuna edellä mainittu kansalaisuusperuste.

Rekisteröityä parisuhdetta koskeva rajoitus pitäisi poistaa, jotta myös ilmoituksella voisi tehdä nimienmuutoksen mahdolliseksi. 1.3.2017 jälkeen uuden tasa-arvoisen avioliittolain voimaantullessa tämä uusissa suhteissa siis poistuu, mutta vanhat, jotka haluavat ilmoituksella muuttaa parisuhteensa avioliitoksi, pitäisi samalla ilmoituksella saada mahdollisuus myös ilmaiseen nimenmuutokseen.

Sukunimen muuttaminen uudeksi sukunimeksi

Muutoksen perustelut voidaan poistaa. Kahden sukunimen yhdistämisessä viitataan aiemmin lausuttuun ongelmaan kaksoisnimitapauksissa. Käytössä olevien sukunimien suojaa voidaan ehdottomasti laskea vaikka pohjoismaiseen eniten käytettyyn rajaan 2.000 nimen haltijaan. On paljon ylimääräistä työtä aiheuttavaa, kun ulkomaalainen henkilö haluaa vaihtaa sukunimensä "suomalaiseksi". Ensinnäkään ei tahdo löytyä hyviä hyväksyttäviä nimiä ja asiakas joutuu useita kertoja hakemaan (ja maksamaan), kun hän saa nimenvaihdosta hylkäyspäätös. Ei myöskään tarvittaisi nimilautakunnan lausuntoa, ja asia etenisi nopeasti. Tarkistettaisiin väestörekisterikeskuksen tilastosta, montako nimeä on käytössä ja jos raja ylittyy, asia olisi valmis ratkaistavaksi myönteisesti. Tällä käsittääksemme edistettäisiin myös kotoutumista Suomeen.

17.5.2016

3 (3)

Esivanhempien nimien käyttö viidenteen sukupolveen saakka tulee kirjata lakiin. On nykyään perustunut vain oikeuskäytäntöön ja aiheuttaa paljon turhia valituksia. Samoin avoliittoperheiden eräiden edellytysten täytyessä mahdollistuva yhteisen nimen käyttö tulee näkyä myös laissa. Perusteena tulee säilyttää myös lakiin edellä mainittu kansalaisuusperuste.

Sukunimen menettäminen kohtaan ei huomautettavaa.

Menettelytavat nimiasioissa.

Käsittelytapojen helpottaminen on kannatettavaa ja ilmoitusmenettelyn laajentaminen myös. Edelleen nimilautakunnan roolin muodostuminen enemmän asiantuntijaelimeksi ja ennakkotapausten käsittelijäksi saavat kannatuksemme.

Kuulutusmenettely on myös meidän mielestä turhaa ja aikaa vievää sekä kustannuksia aiheuttavaa.

Toimivaltasäännösten tarkistaminen on todella arvioitava uudelleen ja väljennettävä siten, että asioita voidaan joustavasti käsitellä missä tahansa maistraatissa ja koko asiakokonaisuudeltaan, mikä vapauttaisi lisäksi erikoistumisen edistämiseen maistraateissa.

Hakija käsite pitäisi tarkentaa ja sen laajuus määritellä. Yleensä samalla hakemuksella on useita perheenjäseniä ja joskus yritetään samalla hakemuksella (maksulla) pyytää käsittely kokonaiselle sukuhaaralle, joka voi sisältää useita aikuisia eri talouksissa asuvia sukuhaaran jäseniä. Mielestämme yhtenä hakijana voisi olla vain hakija, hänen puolisonsa ja alaikäiset lapset.

Ari Heikkinen
henkikirjoittaja
Pohjois-Suomen maistraatti